

‘Muziek is onze dragende factor’

Het begon met muziek en het draait nog steeds voor een groot deel om muziek. De Haagse Dominicus, een groep oecumenisch gezinde mensen, komt eens per maand bijeen voor een viering waarin liederen van Huub Oosterhuis en geestverwanten een belangrijke rol spelen.

Henk Baars was er vanaf het eerste begin bij. Hij is theoloog, van huis uit katholiek, en werkt als afdelingsmanager bij de Haagse stichting voor stad en kerk (Stek). “Met een groep mensen besloten we in 2009 een Haagse Lieddag te organiseren, naar het voorbeeld van de Lieddagen van

‘Mensen komen vanwege de spiritualiteit’

de Dominicus in Amsterdam. We haalden verschillende mensen uit het Amsterdamse naar Den Haag: Tom Löwenthal, Henri Heuvelmans, Kees Kok – niet de minsten. Er kwamen 170 mensen, een aardig succes dus voor Haagse begrippen.”

Op die Lieddag deden de organisatoren een oproep aan de aanwezigen: of ze voelden voor het oprichten van een gemeenschap à la Dominicus in Amsterdam. “Veertien dagen later kwamen er veertig mensen om daarover mee te praten, dus toen moesten we wel,” vertelt Baars lachend. “Daarmee is het begonnen. We hebben eindeloos zitten nadenken over een naam, maar uiteindelijk kwamen we er toch op uit dat de Amsterdamse Dominicus ons voorbeeld en onze inspiratie is, dus besloten we tot de naam ‘Haagse Dominicus’.”

Opnieuw beginnen

De Haagse Dominicus was niet de eerste oecumenische groepering in Den Haag. Sinds 1974 bestond daar al de Ekklesia Den

Iedere derde zondag van de maand biedt de protestantse Lucaskerk in Den Haag ruimte aan de Haagse Dominicus. Een nog jong oecumenisch gezelschap van ‘zoekers en zieners’.

Berber Bijma

Haag, een oecumenische gemeente van de ‘eerste generatie’ oecumene. De Ekklesia begon destijds met zo’n 250 mensen, maar is inmiddels uitgedund tot twintig à dertig leden. De nieuwe oecumenische groep die in 2009 op de Haagse Lieddag ontstond, sloot zich daar niet bij aan. “Eerlijk gezegd, hebben we niet eens stilgestaan bij die mogelijkheid,” zegt Baars. “De Ekklesia was een intieme groep geworden, en daardoor ook wat besloten. Als je iets nieuws wilt, kun je soms beter opnieuw beginnen dan het oude proberen op te peppen.”

In januari 2010 hield de Haagse Dominicus zijn eerste viering. Het eerste jaar bleek zodanig aan een behoefte te voldoen, dat besloten is om ook dit jaar iedere derde zondag van de maand een bijeenkomst te organiseren in de Lucaskerk. De protestantse gemeente die daar normaal zit, heeft op die zondagochtend geen dienst.

Muzikale spiritualiteit

‘Zoekers en zieners’, zo zijn – met een term van Huub Oosterhuis – de mensen te

omschrijven die op de vieringen afkomen. “Meer dan de helft van de bezoekers komt vanwege de muziek,” vertelt Baars. Met enquêtes is het hoe en waarom van de belangstelling enkele malen gepeild. “Mensen komen naar de Dominicus vanwege de spiritualiteit. Die uit zich vooral in de muziek. We zingen veel teksten van Oosterhuis en van het Nieuw LiedFonds (een stichting die vanuit de Amsterdamse Dominicus het werk van vrouwelijke dichters en componisten promoot – BB). Het zoeken naar kwaliteit en schoonheid is belangrijk in onze diensten. Daarbij is muziek de dragende factor, de *hard core* van de diensten. Muziek is een vorm van spiritualiteit, zingen tilt de boel zo op. We zien bij de bezoekers – en ik merk het trouwens ook aan mezelf – dat muziek mensen diep kan raken, kan ontroeren. Veel mensen kunnen niet precies zeggen waar het in hun geloof om gaat, maar als ze kunnen zingen, komt het er zo uit. We beginnen altijd een half uur voor de dienst

met inzingen en dan is het overgrote deel van de bezoekers er al. Daaraan zie je hoe de muziek gewaardeerd wordt.” Aan de vieringen van de Haagse Dominicus doet altijd een koor mee, beurtelings een katholiek en een protestants koor. Daarnaast is er bij iedere bijeenkomst een viering met brood en wijn. Dat bemoeilijkt het vinden van voorgangers overigens wat. “Een katholieke pastoraal werker mag geen brood en wijn uitdelen, die krijgt daar problemen mee. Daarom raden we

voor het eerst komen, schat Baars. “Je ziet voortdurend nieuwe gezichten.” Gemeenschapsidealen heeft de Dominicus wel, maar (nog) niet te pretentieve. “We zijn nog maar een jaar bezig, dus het gemeenschapsgevoel moet nog groeien. Bovendien is het lastig een gemeenschap te worden als steeds eenderde van de bezoekers voorbijganger is. Maar we vinden wel dat we een gemeenschap moeten zijn, en daarom werken we daaraan.” Vooral nog gebeurt dat niet door een

‘Er zijn nogal wat spijtoptanten’

hun dat ook af. We zoeken zowel katholieke als protestantse voorgangers uit Den Haag en omgeving. De protestanten zijn wat gemakkelijker te vinden, omdat bij hen de kerkregels wat minder streng zijn.” Baars gaat zelf ook regelmatig voor in de vieringen.

georganiseerde vorm van pastoraat – “dat komt pas als daar vraag naar is, en tot nog toe is niemand erover begonnen,” zegt Baars. De gemeenschap wordt vooral bewerkstelligd door de verschillende groepen die er zijn en die zich bezighouden met bestuurlijke ofwel liturgische zaken. “De mensen die daarin zitten, kenden elkaar tot voor kort niet. Door samen te werken, ontstaat er een vorm van gemeenschap.” Ook het koffiedrinken na de dienst moet het groepsgevoel versterken. “We proberen regelmatig mensen met elkaar in contact te brengen die elkaar nog niet kennen,” zegt Baars.

Kinderen

De bezoekers van de Haagse Dominicus zijn ‘niet per se jong’, zegt Baars ietwat eufemistisch. Uit de enquêtes bleek dat zo’n 60% van de bezoekers 50+ is. “Het valt op dat er nogal wat spijtoptanten zijn,” zegt Baars. “Mensen die twintig jaar of langer niet meer naar de kerk zijn gegaan en nu af en toe bij ons komen.” Tweederde van de bezoekers is van protestantse huize, de rest katholiek. De meeste mensen bezoeken behalve de vieringen van de Dominicus ook nog vaak diensten in een andere kerk. Jonge gezinnen zijn er overigens ook. Aan hen wil de Dominicus in de nabije toekomst meer aandacht besteden, evenals aan kunst. “We vinden onszelf wat zwak als het gaat om kinderen. We willen meer met hen doen, zodat de ouders zullen denken: dáár moeten we heen.” Een viering van de Haagse Dominicus trekt iedere keer zo’n 150 tot 170 bezoekers. Steeds ongeveer eenderde van hen zijn mensen die

Golf

Baars vindt het lastig te voorspellen hoe lang de Haagse Dominicus standhoudt. “Je ziet in de kerk altijd golfbewegingen van groepen die komen en gaan. Wat bij ons in Den Haag gebeurt, zie je gelijktijdig ook gebeuren in onder meer Breda, Eindhoven, Arnhem en op drie of vier plaatsen in Vlaanderen. Er is blijkbaar een golf van nieuwe spiritualiteit. Hoe lang die duurt, is moeilijk te zeggen, want sociale wetmatigheden worden lang niet altijd werkelijkheid. En zeker niet in de kerk.”

www.haagsedominius.nl

FOTO: EINAR SIES